

В тази рубрика се представят без редакционен коментар публикувани или непубликувани исторически документи и свидетелства, за които е преценено, че съдържат важни акценти, които могат да бъдат повод за размисъл и имат значение и за съвременното българско общество.

СЕМЕЙНИ УЧЕНИЧЕСКИ ВЕЧЕРИНКИ

Семейството трябва да познава училището и училището трябва да познава семейството. Взаимното познанство се налага от обстоятелството, че те, макар и да са два различни по природата си фактори на възпитанието, преследват една и съща проста цел – младото поколение да бъде по-умно, по-нравствено, физически по-здро и по-щастливо от старото – децата да бъдат по-щастливи от родителите си. Откакто се е разбрало, че училището не е само място за обучение, а един от най-енергичните фактори при възпитанието, оттогава се е заговорило за взаимното познанство на училището и семейството. По-опитомените от нас народи отдавна са разбрали тази житейска истина и са намерили начини за реализирането ѝ. За средство те са избрали семейните ученически вечеринки и разни видове семейни ученически забавления. Чрез предметните вечеринки и семейните забавления възпиталят – родител и възпитателят – учител са се турили в близко познанство.

На 14 декември 1896 г. в Девическата гимназия в гр. Стара Загора се е провела третата по ред за тази година семейна ученическа вечеринка, на която са присъствали родителите и настойниците на ученичките от III, V и VI класове¹⁾ – общо 209 души. Тази вечеринка е била най-бляскавата, произвела е фурор в душата на родителите и настойниците – много бащи и майки са плакали от радост като гледали как милите им рожби пеят, декламират, разказват, правят опити, кроят дрешки, рисуват и правят твърде сложни и грациозни гимнастически упражнения. Посетителите – родители после седмици наред разказвали за случилото се на близките си.

Ето и програмата на тази семейно-училищна вечеринка:

ОТДЕЛ I

1. Хор: Ораториум (малка оперета с библейски сюжет).
2. Сказка за химията: кибритът (с опити).
3. Декламация: „Македония“ от Иван Вазов.
4. Сказка по Закон Божи.
5. Декламация (на френски).
6. Гимнастически упражнения, придружени с песни и танци.

ОТДЕЛ II

7. Хор.
8. Сказка: Отец Паисий.
9. Декламация: „Отец Паисий“ от Иван Вазов – с ефектно показване на ръкописа – препис на историята на Паисий, намерен в Стара Загора.
10. Сказка за физиката с опити (разширение на телата от топлината).
11. Декламация (на руски).
12. Гимнастически упражнения.

ОТДЕЛ III

13. Хор.
14. Сказка за хигиената (за храната).
15. Декламация: „Затворник“.
16. Сказка по ръкоделие (кроеж на рокля).
17. Декламация (на руски).
18. Сказка по специална методика (едновременното и сегашното обучение по четмо).

ОТДЕЛ IV

19. Магически фенер:²⁾ Светите места (Палестиня), Египет, Помпей.

Определените в програмата забавления извършват ученичките под ръководството на надлежните преподаватели по предмета. По време на антрактите учителите беседват с родителите по въпроси, отнасящи се или лично до ученичките, или, изобщо, по въпроси на възпитанието еднакво важни за семейството и училището. На вечеринките с покана на директора могат да присъстват и външни лица – ученолюбиви госпожи и господа.

БЕЛЕЖКИ

1. Сега VII, IX и X класове.
2. Магически фенер (magic lantern) – устройство за прожектиране на прозрачни пластинки с изображение върху тях с вдлъбнато огледало пред източник на светлина като събраните от огледалото лъчи минават през леща в предната част на апарата преди да се проектират уголемени върху екран (вж. Приложение)

ПРИЛОЖЕНИЕ

Магически фенер

Изображение от магически фенер
от това време (около 1895 г.)

Източник: (1897). *Училищен преглед*, 2, 226-229

Б.В.Т.